

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 16. rujna 2009.

[[Video](#)]

Šimun Novi Teolog

Draga braćo i sestre, danas ćemo se zaustaviti na razmišljanju o liku istočnoga monaha, Šimuna Novoga Teologa, čiji su spisi imali znatan utjecaja na teologiji i duhovnost Istoka, osobito što se tiče iskustva mističnoga sjedinjenja s Bogom. Šimun Novi Teolog rodio se 949. u Galataiju, u Paflagoniji (Mala Azija) u provincijskoj plemićkoj obitelji. Još kao mladić preselio se u Carigrad da bi započeo školovanje i ušao u slubu cara. No, svjetovna karijera koja mu se ukazivala slabo ga je privlačila te je pod utjecajem unutarnjih prosvjetljenja što ih je doivljavao započeo traiti osobu koja bi ga usmjerila u trenutku prepunome sumnji i zbunjenosti što ga je proivljavao, i koja bi mu pomogla da napreduje na putu sjedinjenja s Bogom. To duhovno vodstvo pronašao je u Šimunu Pobonom (Eulabes), jednostavnom monahu iz samostana Studios u Carigradu koji mu je na čitanje dao traktat Duhovni zakon Marka Monaha. U tom tekstu, Šimun Novi Teolog pronašao je nauk koji ga se snano dojmio: "Ako traiš duhovno ozdravljenja – pročitao je tamo – budi pozoran na svoju savjest. Sve ono što ti ona govori, učini te ćeš pronaći ono što ti je korisno". Od toga trenutka – prenosi on sam – nikada nije otišao u krevet na počinak, a da se nije pitao ima li mu savjest što za prebaciti.

Šimun je ušao u samostan studita gdje su mu njegova mistična iskustva i njegova izvanredna privrenost prema duhovniku ipak stvorili poteškoće. Preselio se u mali samostan San Mamas, isto u Carigradu, te je tamo nakon tri godine postao poglavar, iguman. Tamo je provodio intenzivno

traganje duhovnoga sjedinjenja s Kristom, što mu je dalo velik autoritet. Zanimljivo je primijetiti da mu je dano ime "Novi Teolog" unatoč tome što je tradicija naziv "Teolog" pridrala dvjema osobama: evanđelistu Ivanu i Grguru Nazijanskom. Trpio je zbog nerazumijevanja i progonstva, no rehabilitirao ga je carigradski patrijarh Sergej II.

Posljednje razdoblje svoga ivota Šimun Novi Teolog proveo je u samostanu Svete Marine, gdje je napisao veliki dio svojih djela, postajući sve slaviji zbog svojih naučavanja i svojih čuda. Umro je 12. oujka 1022.

Najpoznatiji od njegovih učenika, Niceta Stetatos, koji je prikupio i prepisao Šimunove spise, pobrinuo se za posthumno izdanje, te kasnije napisao ivotopis. Šimunovo djelo obuhvaća devet svezaka koji su podijeljeni u Teološka, gnostička i praktična poglavlja, tri sveska Kateheza upućenih monasima, dva sveska Teoloških i etičkih traktata te jedan svezak Himana. Ne treba zaboraviti brojna Pisma. Sva su ta djela zauzela vano mjesto u istočnoj monaškoj tradiciji sve do naših dana.

Šimun svoje razmišljanje usredotočuje na prisutnost Duha Svetoga u krštenicima i na svijest što je oni moraju imati o toj duhovnoj zbilji. Kršćanski ivot – kako ističe – prisno je i osobno zajedništvo s Bogom, boanska milost prosvjetljuje srce vjernika i dovodi ga do mistične vizije Gospodina. Na tome tragu Šimun Novi Teolog insistira na činjenici da prava spoznaja Boga ne dolazi iz knjiga, već iz duhovnoga iskustva, iz duhovnoga ivota. Spoznaja Boga rađa se iz puta unutarnjega čišćenja koji započinje obraćenjem srca zahvaljujući snazi vjere i ljubavi; prolazi preko dubokoga kajanja i iskrenoga aljenja zbog vlastitih grijeha da bi na kraju došao do sjedinjenja s Kristom, izvorom radosti i mira, proeti svjetlom njegove prisutnosti u nama. Za Šimuna takvo iskustvo boanske milosti ne predstavlja izvanredni dar za neke mističare, već je plod krštenja u ivotu svakoga ozbiljno zauzetoga vjernika.

Upravo o tome valja razmišljati, draga braćo i sestre! Taj sveti istočni monah sve nas poziva da obratimo pozornost na duhovni ivot, na skrivenu prisutnost Boju u nama, na iskrenost savjesti i na čišćenje, na obraćenje srca, tako da Duh Sveti stvarno postane prisutan u nama i da nas vodi. Naime, ako se opravdano brinemo za svoj fizički, ljudski i intelektualni rast, još je vanije ne zanemariti unutarnji rast koji se sastoji od spoznaje Boga, od prave spoznaje a ne samo one što je dobivamo iz knjiga, već one unutarnje, te od zajedništva s Bogom kako bismo doivjeli njegovu pomoć u svakome trenutku i svakoj prilici. Naposljetku, to je ono što opisuje Šimun kada pripovijeda o vlastitome mističnom iskustvu. Već kao mladić, prije nego je ušao u samostan, dok je jedne noći u kući produljivao svoje molitve zazivajući Boju pomoć da bi se borio protiv napasti, vidio je sobu prepunu svjetla. Kada je kasnije ušao u samostan, dane su mu duhovne knjige za poduku, no čitanje tih knjiga nije mu ulijevalo mir što ga je traio. Osjećao se – pripovijeda – kao jedna ptičica bez krila. To je stanje prihvatio ponizno, ne buneći se, i onda su se iznova počela umnoavati viđenja svjetla. Hoteći se uvjeriti u njihovu autentičnost, Šimun je Krista izravno upitao: "Gospodine, jesi li to baš ti tu?" U srcu je osjetio kako odjekuje pozitivan odgovor, te je bio utješen

na savršen način. "Bilo je to, Gospodine – kasnije će napisati – prvi puta da si prosudio mene, rasipnoga sina, da sam dostojan čuti tvoj glas". Ipak, ni ta objava ga nije ostavila potpuno smirenim. Radije se pitao ne bi li se i to iskustvo trebalo drati iluzijom. Konačno, jednoga se dana dogodila temeljna stvar za njegovo mistično iskustvo. On se počeo osjećati kao "siromah koji voli braću" (ptochos philadelphos). Oko sebe je vidio brojne neprijatelje koji su mu pripremali zasjede i činili mu zlo, no unatoč tome u sebi je primjećivao snaan zanos ljubavi prema njima. Kako to objasniti? Očigledno je da takva ljubav nije mogla doći od njega, već je morala poteći iz jednoga drugog izvora. Šimun je shvatio da proizlazi od Krista prisutnoga u njemu, te mu je sve postalo jasno: dobio je siguran dokaz da je izvor ljubavi u njemu Kristova prisutnost, te da imati u sebi ljubav koja ide iznad svojih osobnih nakana ukazuje da je izvor ljubavi u meni. Tako, s jedne strane, možemo reći da bez određene otvorenosti ljubavi Krist ne ulazi u nas, ali – s druge strane – Krist postaje izvor ljubavi i preobraća nas. Dragi prijatelji, to iskustvo za nas, danas, ostaje jako vano da bismo našli kriterije koji nam pokazuju jesmo li stvarno blizu Boga, je li Bog u nama i iva li u nama. Boja ljubav ostaje u nama ukoliko ostanemo sjedinjeni s Njime po molitvi i slušanju njegove riječi, u otvorenosti srca. Samo nam boanska ljubav otvara srce za druge i čini nas osjetljivima za njihove potrebe, tako da se svi smatramo braćom i sestrama, te nas pozivajući da s ljubavlju odgovorimo na mrnju, a oprostjenjem na uvredu.

Razmišljajući o tom liku Šimuna Novoga Teologa, možemo otkriti još jedan daljnji element njegove duhovnosti. Na putu asketskog ivota što ga predlaže i kojim je prošao, snana pozornost i usredotočenost monaha na unutarnje iskustvo samostanskome duhovniku daje ključnu vanost. Sam mladi Šimun, kao što je rečeno, pronašao je duhovnika koji mu je puno pomogao i kojega je osobito jako poštivao tako da se poslije njegove smrti pobrinuo ga se i javno časti. I htio bih reći da za sve – svećenike, posvećene osobe i laike, a posebno za mlade – i dalje vrijedi poziv da se uteknemo savjetima dobrog duhovnika, sposobnoga voditi svakoga u duboko poznavanje sebe samoga, te ga dovesti do sjedinjenja s Gospodinom kako bi njegov ivot sve više bio u suglasju s evanđeljem. Kako bismo išli prema Gospodinu uvijek nam treba vođa, dijalog. To ne možemo postići samo svojim razmišljanjima. A to je i smisao crkvenosti naše vjere – da nađemo tog vođu.

Zaključujući, ovako možemo saeti naučavanje i mistično iskustvo Šimuna Novoga Teologa: u neprestanom traganju za Bogom, pa i u poteškoćama na koje je nailazio i u kritikama koje su mu upućene, on je dao – na kraju krajeva – da ga vodi ljubav. Sam je znao ivjeti, a naučio e i svoje monahe da je za svakoga Isusovog učenika ključno rasti u ljubavi i tako rastemo u spoznavanju samoga Krista da bismo sa svetim Pavlom mogli izjaviti: "ivim, ali ne više ja, nego iva u meni Krist" (Gal 2,20).

Papin pozdrav hrvatskim hodočasnicima na hrvatskom:

S velikom radošću pozdravljam sve hrvatske hodočasnike, a posebno vjernike iz upe Gospe van Grada iz Šibenika! Dragi prijatelji, ovih smo dana proslavili Uzvišenje Svetog Kria. Gledajući Raspetog Gospodina, koji je raširio ruke da zagrlji cijeli svijet, molite za mir i jedinstvo u vašem

narodu! Hvaljen Isus i Marija!

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana